

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVACIYALAR VAZIRLIGI**

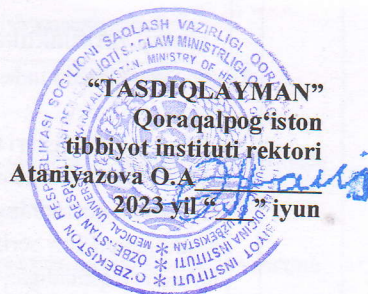
**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH
VAZIRLIGI**

QORAQALPOG‘ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi.

№ 23/15-1/1

2023 yil “31” avgust

TIBBIY PARAZITOLOGIYA

O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 900000 – «Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy ta’minot»
Ta’lim sohasi: 910000 – «Sog‘liqni saqlash»
Ta’lim yo‘nalishi: 60910400 – Tibbiy-profilaktika ishi

Fan/modul kodi IN2.05 TF2403		O'quv yili 2023- 2024	Semestr 4		Kreditlar 3	
Fan/modul turi Tanlov		Ta'lim tili Qoraqalpoq, o'zbek, rus			Haftadagi dars soatlari 3	
1	Fanning nomi		Ma'ruza (soat)	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama
	Tibbiy-profilaktika		10	36	30	76
2	<p style="text-align: center;">I. Fanning mazmuni</p> <p>Ushbu modul dasturi O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standarti va bakalavriat ta'lim yo'nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan, tibbiyot oliy o'quv yurtlarining tibbiy profilaktika fakul'teti talabalariga parazitologiya modulidan ta'lim berish uchun mo'ljallangan. Dastur parazitologiya moduli bo'yicha o'qitiladigan talabalarning bilishlari kerak bo'lgan nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalar hajmini belgilaydi.</p> <p>Ushbu dastur talabalarga parazitlar kasalliklarning asosiy klinik simptomlari, ularning tashhisot printsiplari va usullari, kasallikning epidemiologiyasi, o'choqda bajarilishi kerak bo'lgan chora-tadbirlar, tekshirish usullari, profilaktikasining asoslari (umumiy va maxsus) bilimlarini egallab olishga imkoniyat yaratadi. Parazitologiya modulida parazitlar kasalliklarning tasnifi, etiologiyasi, epidemiologiyasi, klinikasi, tashxislash va davolashi keng yoritilgan.</p> <p>Modul o'qitishdan maqsad - amaliy sog'liqni saqlash tizimida parazitlar kasalliklarga xizmat ko'rsatish, parazitlar kasalliklar to'g'risida bilim berish, klinikasi, asosiy diagnostika usullari, davolash, oldini olish usullari bilan tanishtirish.</p> <p>Modulning vazifalari— - Respublikamizda uchraydigan parazitlar kasalliklarni anamnez va klinik laborator ma'lumotlarga asoslanib erta aniqlash, bemorlarni to'g'ri davolash; - sog'liqni saqlashning birlamchi bosqichida laborator tekshiruv usullaridan ratsional foydalanilgan holda yuqumli kasalliklar diagnostikasiga, davolash usullariga integral yondashish</p> <p>Modul bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:</p> <p>Talaba:</p> <p>- aholi o'rtasida parazitlar kasalliklarning kelib chikishi va tarkalishining umumiy</p>					

konuniyatlari;

- bemorning shikoyati, epidemiologik anamnezi va kasallik anamnezini to'plash;
- laborator va instrumental tekshiruvlar rejasini tuzish;
- davo usullarini tanlash
- o'chokda birlamchi profilaktik chora-tadbirlarni tashkillashtirish (spetsifik va nospetsifik) usullari haqida tasavvurga ega bo'lishi;
- parazitlar kasalliklarni etiologiyasi va epidemiologiyasi;
- parazitlar kasalliklarni hozirgi davrda klinik kechish xususiyatlari;
- parazitlar kasalliklarga erta tashhis qo'yish, davolashni bilishi va ulardan foydalana olishi;
- bezgak kasalligida gemoparazitni aniqlash maqsadida yo'g'on tomchi tayyorlash;
- bezgak kasalligida gemoparazitni aniqlash maqsadida surtma tayyorlash;
- enterobioz kasalligida gijja tuxumlarini aniqlash uchun perianal sohadan surtma tayyorlash
- bemorning shikoyati, epidemiologik anamnezi va kasallik anamnezini to'plash;
- birlamchi tashxisni asoslash uchun zarur bo'lgan anamnestic va klinik belgilarni aniqlash va ularning yetakchilarini ajratish;
- laborator va instrumental tekshiruvlar rejasini tuzish; natijalarni tahlil qilish; davo usullarini tanlash;
- o'chokda birlamchi profilaktik chora-tadbirlarni tashkillashtirish (spetsifik va nospetsifik) usullari to'g'risida malakalariga (shu jumladan amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan yumaloq chuvalchanglar (nematodalar) – askaridoz, enterobioz, trixinellyoz, strongiloidoz, toksakaroiz hayot tsikli, etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, davolash, profilaktikasi

2-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan lentasimon chuvalchanglar (tsetodalar) – al'veokokkoz, exinokokkoz hayot tsikli, etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, davolash, profilaktikasi

3-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan lentasimon chuvalchanglar (tsetodalar) –

<p>geminolipidoz, tenioz, teniarinxoz, hayot tsikli, etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, davolash, profilaktikasi</p> <p>4-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan so'rg'ichlilar (trematodalar) – opistorxoz, fastsiolez hayot tsikli, etiologiya, epidemiologiya, klinikasi, tashxisoti, davolash, reabilitatsiyasi</p> <p>5-mavzu. Bezgak. hayot tsikli, etiologiyasi, klinikasi, tashxislash, davolash, profilaktikasi</p> <p>Ma'ruza mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida g'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.</p>	<p>III. Amaliy mashg'ulotlari buyicha ko'rsatma va tavsiyalar.</p> <p>Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</p> <p>1-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan yumaloq qurtlar (nimatodalar)-askaridoz tirikchilik sikli, etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>2-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan yumaloq qurtlar (nimatodalar)- enterobioz tirikchilik sikli, etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>3-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan yumaloq qurtlar (nimatodalar)- trixinellez tirikchilik sikli, etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>4-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan yumaloq qurtlar (nimatodalar)-strongiloidoz tirikchilik sikli, etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>5-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan yumaloq qurtlar (nimatodalar)- toksakarozi tirikchilik sikli, etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>6-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan lentasiman qurtlar (sestodalar)-olveokokkoz, exinokokkoz etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>7-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan lentasiman qurtlar (sestodalar)-geminolipidoz etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>8-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan lentasiman qurtlar (ovoztodalar)- tenioz teniarinxoz etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>9-mavzu. O'zbekistonda keng tarqalgan so'rg'ichlilar (trematodalar)- opistorhoz va fasciolez tirikchilik sikli, etiologiya, epidemiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, reabilitologiyasi</p> <p>10-mavzu. Bezgak. Tirikchilik sikli, etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>11-mavzu. Leyshmanioz. Teri va Visceral leyshmaniozi. tirikchilik sikli, etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>12-mavzu. Apiwayililar: ichak lyamblioz, ichak amebiaz toksoplazmoz tirikchilik sikli, etiologiyasi, klinikasi, diagnostikasi, davolash, oldin olish</p> <p>Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi.</p> <p>Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:</p>
---	--

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
 - O'qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
 - Talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
 - Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash va h.k.
- Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yxati:**
- bezgak kasalligida gemoparazitni aniqlash maqsadida yo'g'on tomchi tayyorlash;
 - bezgak kasalligida gemoparazitni aniqlash maqsadida surtma tayyorlash;
 - enterobioz kasalligida gijja tuxumlarini aniqlash uchun perianal sohadan surtma tayyorlash amaliy ko'nikmalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi;

III. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Ankilostoma hayot tsikli, etiologiya, klinika, tashxislash, davolash, profilaktika
3. Rishta hayot tsikli etiologiya, epidemiologiya, klinika, tashxislash, davolash, profilaktika
4. Difilobatrioz hayot tsikli etiologiya, epidemiologiya, klinika, tashxislash, davolash, profilaktika.
5. Shistosomoz hayot tsikli etiologiya, epidemiologiya, klinika, tashxislash, davolash, profilaktika
6. Balantidiaz hayot tsikli etiologiya, epidemiologiya, klinika, tashxislash, davolash, profilaktika

Mustaqil ta'lim mavzulari talabalar tomonidan auditoriyadan tashqari o'zlashtiriladi va mavzuga oid joriy baholashda inobatga olinadi.

IV. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

1. Abstrakt fikr yuritish, xodisalarni taxlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish;
2. Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;
3. Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ahloqiy javobgarlikni olishga tayyorlik;
4. O'z-o'zini rivojlantirishga, anglashga, o'qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;
5. Favquloddag vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;

<p>6.Kasbiy faoliyatning standart vazifalarini axborot,bibliografik manbalar,biotibbiyot terminologiyasi, axborot kommunikatsiya texnologiyalari va axborot xavfsizligining asosiy talablarini hisobga olgan holda hal qilishga tayyorlik;</p> <p>7. Professional faoliyatdagi muammolarni hal qilish uchun og‘zaki va yozma ravishda rus va xorijiy tillarda muloqot qilishga tayyorlik;</p> <p>8.Tibbiy hujjatlarni yuritishga tayyorgarlik;</p> <p>9.Kasbiy muammolarni hal qilishda dori vositalarini va ularning kombinatsiyalarini tibbiy maqsadlarda ishlatishga tayyorlik ;</p> <p>10.Bemorlarga birlamchi tibbiy yordam ko‘rsatishni tashkil etish va dastlabki tibbiy sanitar yordam ko‘rsatishni ta‘minlashga tayyorlik ;</p> <p>11. Tibbiy yordam ko‘rsatishda ko‘zda tutilgan tibbiy asboblardan foydalanishga tayyorlik ;</p>	<p style="text-align: center;">V. Ta‘lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> •ma‘ruzalar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • interfaol keys-stadilar; •guruhlarda ishlash; •taqdimotlarni qilish; •individual loyihalar; •jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
<p style="text-align: center;">VI. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ishini topshirish.</p>	<p style="text-align: center;">Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbalari ro‘yxati</p> <p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar:</p> <p>1.Axmedova M.D. Yuqumli kasalliklar. Darslik. –Toshkent. Abu Ali ibn Sino. 2012 y.</p> <p>2.Daminov T.A. Infektsionnie bolezni s detskimi infektsiyami. Uchebnik v 2x chastyax. – Tashkent. Tib-kitob. 2011g.</p> <p>3.Zokirxodjaev A.X. Rukovodstvo po infektsionnim boleznyam dlya studentov med.vuzov. Uchebnik. –Tashkent. Abu Ali ibn Sino. 2010 g.</p> <p style="text-align: center;">Qo‘shimcha adabiyotlar:</p> <p>1 Raxmatov O. B. “Bolalar yuqumli kasalliklari”. Darslik. Toshkent “Cho‘lpon”</p>

tibbiyot nashriyoti, 2008 y.

2. Pokrovskiy V.I. i dr «Infektsionnye bolezni i Epidemiologiya». Uchebnik. Moskva «Meditsina», 2003 g.

3.Samarina V.N., Sorokina O.A. «Detskie infektsionnie bolezni». Uchebnik.

S.Peterburg «Nevskiy Dialekt», 2001 g..

Internet saytlari:

1. Uz.ResSSV veb-sayt www.minzdrav.uz;
2. www.med-edu.ru
3. www.med-info.ru
4. www.medikal-encyclopedia.zelenka.ru
5. www.journals.mediru
6. www.tma.uz.
7. www.ziyonet.uz
8. www.see-educoop.net/...in/.../family_health_nurse

Qoraqalqog'iston tibbiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.

Institut kengashining 20__ yil “__” _____dagi “__” – sonli bayonnomasi.

Fan modul uchun ma'sullar:

Tursinbaeva D.K. Qoraqalpog‘iston tibbiyot instituti, “Epidemiologiya va yuqumli kasalliklar” kafedrasi assistenti

Mualliflar jamoasi – Qoraqalpog‘iston tibbiyot instituti “Epidemiologiya va yuqumli kasalliklar” kafedrası professor-o‘qituvchilari.

Taqrizchilar:

Osipova S.O. - Respublika ixtisoslashtirilgan epidemiologiya, mikrobiologiya, yukumli va parazitlar kasalliklar ilmiy amaliy tibbiy markazi "Parazitologiya" laboratoriyasi professori, t.f.d.

Karimova M.T. - TTA yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari kafedrası dotsenti,
t.f.d.